

วิชา วัฒนเสรีวงศ์ 2550: การกำหนดรูปแบบสัญญาที่เหมาะสมในการจัดซื้อข้าวน้ำนมในจังหวัด
นครปฐม ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์เกษตร) สาขาเศรษฐศาสตร์เกษตร
ภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตรและทรัพยากร ประชานกรรมการที่ปรึกษา:
รองศาสตราจารย์สมคิด ทักษิณวิสุทธิ, M.A.B. 101 หน้า

วัตถุประสงค์ของการศึกษา คือ เพื่อศึกษารูปแบบสัญญาซื้อขายและข้อตกลงในการผลิตข้าวน้ำนมที่
เหมาะสมในจังหวัดนครปฐม โดยทำการศึกษาถึงสภาพทั่วไปของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวน้ำนม วิเคราะห์
เปรียบเทียบกับต้นทุน ผลตอบแทน และวิเคราะห์ความเสี่ยงในการผลิตข้าวเพื่อจำหน่ายเป็นข้าวน้ำนม
เปรียบเทียบกับการผลิตข้าวเพื่อจำหน่ายเป็นข้าวเปลือก โดยเก็บข้อมูลปฐมภูมิจากประชากรเกษตรกรผู้ผลิต
ข้าวน้ำนมและข้าวเปลือกในเขตพื้นที่อำเภอนครชัยศรี และอำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม จำนวน 19 ราย

ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรมีต้นทุนการผลิตข้าวน้ำนมต่ำกว่าและได้รับผลตอบแทนมากกว่าการผลิต
ข้าวเปลือกทั้งในช่วงนาปี(ข้าวน้ำนม 8.12 และ 0.96 บาทต่อกิโลกรัม)และนาปรัง(ข้าวน้ำนม 8.05 และ 1.65
บาทต่อกิโลกรัม) ทั้งนี้เพราะราคาข้าวน้ำนมที่ได้รับสูงกว่าราคาข้าวเปลือกถึง 3 เท่า ผลการวิเคราะห์ความเสี่ยง
ในการผลิตข้าวน้ำนมเปรียบเทียบกับการผลิตข้าวเปลือก พบว่าความเสี่ยงที่วัดได้จากปริมาณผลผลิตและราคาที่ได้รับ
ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์ความแปรปรวนของผลผลิตข้าวน้ำนมต่ำกว่าผลผลิต
ข้าวเปลือกทั้งในช่วงนาปีและนาปรัง ซึ่งแสดงว่าความผันผวนของปริมาณผลผลิตและราคาของข้าวน้ำนมมี
น้อยกว่าการผลิตข้าวเปลือก และเมื่อเกษตรกรตัดสินใจทำสัญญาซื้อขายข้าวน้ำนม ซึ่งมีการประกันราคาจะทำให้
ให้เกษตรกรไม่มีความเสี่ยงที่เกิดจากเปลี่ยนแปลงราคา

ดังนั้นการกำหนดสัญญาซื้อขายข้าวน้ำนมที่เหมาะสมจะช่วยให้ผู้ซื้อและผู้ขายได้รับประโยชน์ทั้งสองฝ่าย
อย่างเป็นธรรม โดยสัญญาจะมีการกำหนดถึง ปริมาณพื้นที่เพาะปลูก มาตรฐานคุณภาพ ราคาซื้อขาย การชำระ
เงิน และการช่วยเหลือในด้านการผลิต ข้อกำหนดเงื่อนไขในกรณีที่เกิดปัญหาและข้อขัดแย้งต่างๆ ซึ่งทั้งหมด
จะต้องสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของเกษตรกร

ผลจากการศึกษามีข้อเสนอแนะว่าการกำหนดรูปแบบสัญญาซื้อขายและข้อตกลงซื้อขายวัตถุดิบการ
เกษตร ควรมีการศึกษา ความซื่อสัตย์ระหว่างผู้ซื้อและผู้ขาย เพื่อที่จะสามารถกำหนดเงื่อนไขและการช่วยเหลือ
ได้อย่างเหมาะสมและเป็นธรรมกับทั้งสองฝ่าย

กิตติ วัฒนเสรีวงศ์
ลายมือชื่อนิติ

สมคิด ทักษิณวิสุทธิ 26, มี.ค., 50
ลายมือชื่อประธานกรรมการ